

Asia: VN/10633/2020

Digitaaliset keinot koronaviruskriisin jälkihoidossa -työryhmän väliraportti

Väliraportissa on kuvattu koronaviruskriisin aikaista digiloikkaa laajasti eri sektoreilla. Katsotteko, että sektorien kehitystyötä on kuvattu riittävällä tavalla?

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

Katsotteko, että toimet, joita väliraportissa esitetään, riittävässä määrin edistävät tavoitteita? Jos ette, miten toimenpiteitä tulisi täydentää?

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

Lainmuutostyön tarpeita on kuvattu hyvin, erityisesti henkilön oman tiedon avaamisen ja dataan perustuvan automaattisen päätöksenteon osalta. Tietoturvan ja tietosuojan sisäänrakentaminen palveluihin oli myös nostettu hyvin esiin, sekä kyberturvallisuuden koulutus- sekä muut kehitystoimet.

Toimenpide-ehdotuksen kohtien 5.-8. sekä 17. osalta tulisi myös huomioida edullisen, monitasoisen ja monikanavaisen sähköisen tunnistamisen sekä biometrisen tunnistamisen kyvykkyyksien nopea kehittäminen sektoririippumattomasti, jotta sähköisen sekä fyysisen asioinnin tehostaminen mainituilla toimialoilla voitaisiin toteuttaa nopeasti ja käyttäjän kannalta yhtenevästi. Monitasoisen tunnistamisen avulla esimerkiksi verkkokaupan rekisteröintilomakkeista ja salasanoista voitaisiin päästä nopeasti eroon, mikä myös osaltaan parantaisi myös kansallisten verkkokauppojen kilpailukykyä.

Kohdassa 10. olisi myös tiivistää yhteistyötä kansallisen lohkoketjuhanke Findyn kanssa ja yhdessä yksityisen sektorin kanssa luoda yhteistyötä EU:n suuntaan.

Kohdassa 14. olisi hyvä huomioida myös datatalouden alustakyvykkyyksien vientipotentiaali, joita on tuotettu laajalti viranomaispalveluissa ja rekistereissä (esim. avoin data, Suomi.fi, X-Road) sekä mm. Sitran IHAN-hankkeessa.

Kohdan 25. osalta pitäisi kohdentaa toimenpide koskemaan koko digitaalista yhteiskuntaa, ei vain julkista sektoria. Tässä voisi myös huomioida jo OKM:n 2019 tekemän kokeilun alaikäisten tunnistautumisen mahdollistamiseksi. Lisäksi yhteiskäyttöinen sähköinen valtuuttaminen pitäisi mahdollistaa henkilöltä henkilölle ja lisäksi myös yritykseltä henkilölle sekä yritykseltä yritykselle asiointipalvelukohtaisesti.

Kohdan 26. osalta on erittäin hyvä, että yhden luukun periaatetta nostetaan esiin. Ylipäätään digitaalisen asioinnin osalta pitää huomioida, että kansalaisten ja ulkomaalaisten käyttämät palveluketjut sisältävät sekä yksityisen, julkisen ja kolmannen sektorin palveluita. Jotta näitä palveluketjuja ja tiedon liikuttamista voidaan toteuttaa saumattomasti ja käyttäjän suostumuksella, pitää mm. yhtenäinen sähköinen tunnistaminen, sähköinen allekirjoittaminen, hetuton alemman tason digitaalinen identiteetti mahdollistaa nopeasti ja kerralla kaikille sektoreille.

Kohtien 27. ja 28. osalta olisi syytä nostaa kohtiin myös digitaalisen yritysidentiteetin tarve, jota ilman edustajia tai yrityksen eri lähteistä saatavaa tietoa ei voida yhteneväisesti liittää sähköiseen yritykseen, sen sopimuksiin ja valtuuksiin.

Kohdan 29. osalta pätee sama kommentti kuin kohtaan 26.

Kohdan 31. osalta pätee sama kommentti kuin kohtiin 27.-28.

Ulkomaisten investointien, yritysten, osaajien ja opiskelijoiden sekä etäkoulutuksen toteuttamista vientituotteena ei ole tässä raportissa nostettu erikseen kehityskohteena, vaikka niillä on iso potentiaali Suomeen saatavien verotulojen ja TK-investointien kasvattamiseen lähitulevaisuudessa.

Mitkä toimenpide-ehdotukset tulisi priorisoida? Millä perusteilla?

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

Poikkisektorillisen, kansallisen datatalouden alustakyvykkyyksien, kuten monitasoisen ja -kanavaisen tunnistamisen ja digitaalisen identiteetin, suostumuksenhallinnan sekä hajautetun luotettavan datan kyvykkyyksien kehittämisen pitäisi olla ensimmäinen prioriteetti, koska ilman niitä tekoälyn, datalla johtamisen tai reaaliaikatalouden hankkeita ei pystytä toteuttamaan.

Kohdan 14. investointeja ja viennin tehostamisen toimia tulisi priorisoida, huomioiden myös edellisen kentän kommentit kyseiseen kohtaan.

Mitä toimenpide-ehdotusten toteutuksessa tulee huomioida?

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

Toimia priorisoitaessa olisi suositeltavaa tehdä vaikuttavuuden arviointi. Vaikuttavuudessa pitäisi mitata tuotettua hyötyä kansalaisen näkökulmasta, myös yksityisen ja kolmannen sektorin palvelut huomioiden. Investoinnit pitäisi mitoittaa arvioitujen hyötyjen skaalassa ja investointeja pitäisi myös koordinoita yhdessä yksityisen ja kolmannen sektorin kanssa.

Viennin mahdollistamisen näkökulma pitäisi olla tausta-ajatuksena kaikessa julkisin varoin toteutetuissa digikehityshankkeissa.

Toimenpide-ehdotuksissa on viitattu jo käynnissä oleviin hankkeisiin, joiden osana toimenpiteitä voidaan edistää. Tunnistatteko muita hankkeita, joihin toimenpiteet tulisi kytkeä?

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

- Sitran reilun datatalouden IHAN-hanke
- Hajautettu luotettavan datan lohkoketjuverkon kehityshanke Findy
- Avoimen, monitasoisen ja -kanavaisen sähköisen tunnistamisen SisulD-hanke (mm. jo viime vuonna OKM:n, CSC:n, Veron, Postin, Finnairin ja Finavian kanssa tehtyjen kokeilujen hyödyntäminen tunnistamisen kehityksessä)
- Datatalouden viennin hanke Digital Fast Track

Keitä toimenpiteissä ja niiden toteutuksessa/mahdollisissa tulevilla hankkeissa tulisi olla mukana ja miten hankkeet tulisi resursoida? Olisitteko itse halukas osallistumaan toteutukseen?

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

Hankkeissa pitäisi olla julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin edustajia (esim. liitot, yhdistykset). Hankkeet, tavoitteet, investoinnit ja mittarit pitäisi suunnitella poikkisektorillisessa yhteistyössä ja ratkaisuja pitäisi nopeasti luoda ekosysteemityönä ja yhteisinä kokeiluina.

Vapaamuotoinen lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

On erittäin hienoa, että kriisin aikaisesta digitaalisesta kehityksestä muodostetaan tilannekuvaa sekä suunnitellaan avoimesti seuraavia toimia. Maailmalla on yhtäläisesti nopeasti kasvanut tarve digitalisaatiolle ja tässä olisikin Suomen mahdollisuus ottaa kansallisesti ratkaisuja nopeasti käyttöön ja viedä niitä maailmalle, parantaen vientimme kilpailukykyä.

Henriksson Joonatan
Nixu Oyj - Head of Digital Business, Cybersecurity